

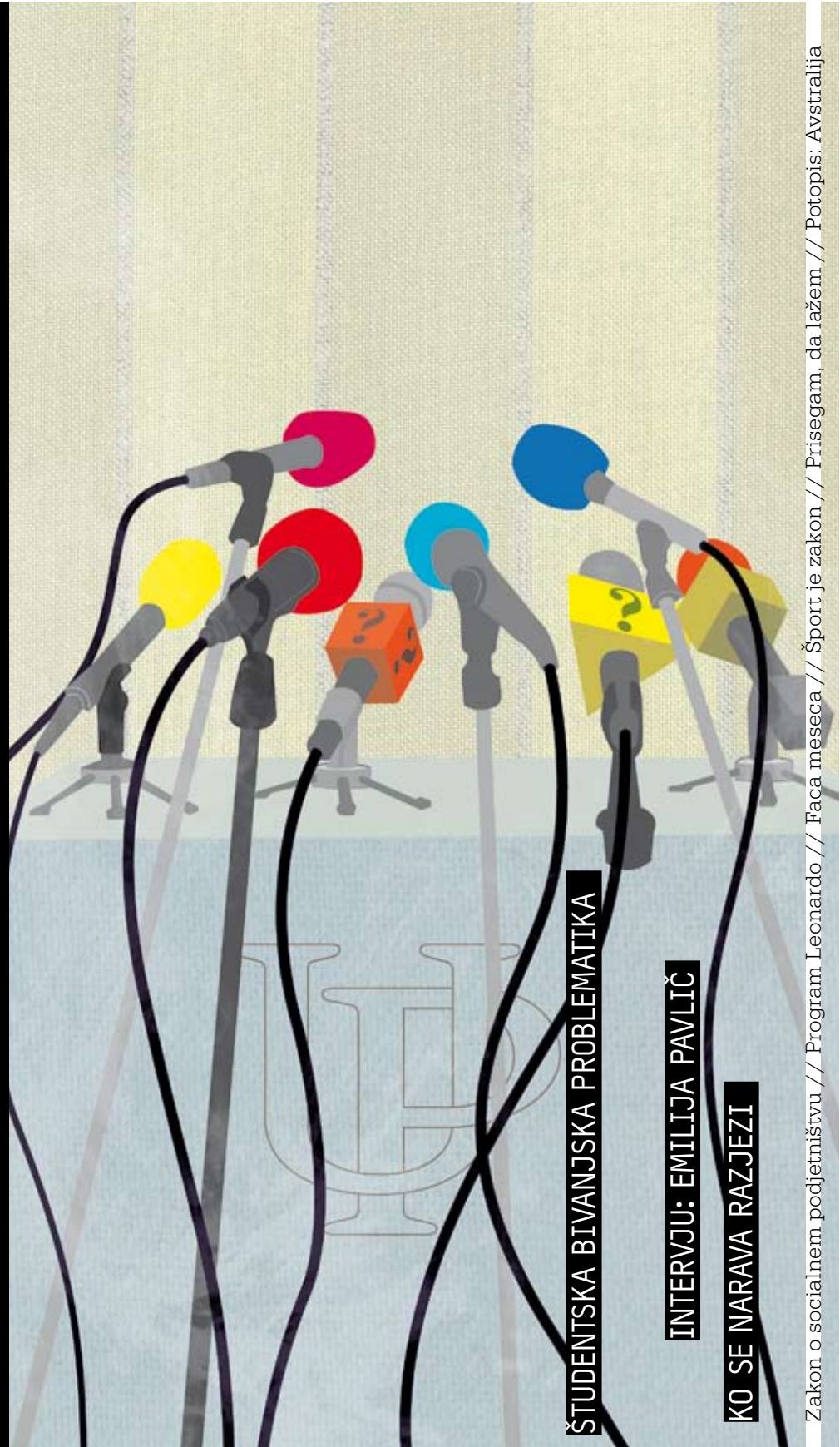
01

letnik 7

OKTOBER 2010

KAZIIN

PRIMORSKI ŠTUDENTSKI UNIVERZITETNI ČASOPIS

ŠTUDENTSKA BIVANJSKA PROBLEMATIKA

INTERVJU: EMILIJA PAVLIČ

KO SE NARAVA RAZJEZI

KAZALO

- 4 NAPOVEDNIK
- 6 (O)GLASNA DESKA
- 7 KAŽINOVA AKCIJA
- 11 ŠPORT JE ZAKON
- 12 PROGRAM
  - LEONARDO
- 14 KOMENTAR
- 15 60 KM ALI 2 URI
- 16 KO SE NARAVA
  - RAZJEZI
- 19 ZAKON
  - O SOCIALNEM
  - PODJETNIŠTVU
- 21 PRISEGAM,
  - DA LAŽEM
- 22 FACA MESECA –
  - TOMAŽ PANČUR
- 23 PLANET ŠTUDENT
  - NA PLANETU ZEMLJA
- 24 FOTOJOTA
- 26 BREZ SLABE VESTI
- 28 ŠTUDENTSKI LONEC
- 30 IZ NEKJE VMES
- 31 INTERVJU –
  - EMILIJA PAVLIČ
- 35 OBALNA KRČMA
- 36 KOLUMNA –
  - MATIJA STEPIŠNIK
- 37 KOLUMNA –
  - NATAŠA KRAMBERGER
- 39 POTOPIS –
  - AVSTRALIJA
- 43 OBIŠČI
- 44 PREBERI
- 45 POSLUŠAJ
- 46 POGLEJ
- 47 KAŽIN MESECA

NIKA ŠTRAVS,
predsednica
Študentske orga-
nizacije Univerze
na Primorskem

Tri, dva, ena, gremo!

... In smo se ponovno podali novim zmagam nasproti.

Drage študentke in dragi študenti, dobrodošli v študijskem letu 2010/2011.

Za nami so prvi tedni novega študijskega leta in upam, da se vas je večina že prilagodila na nov tempo. Zgodnje vstajanje, večurna predavanja, učenje, učenje, učenje ... Ah, kaj pa govorim. Torej še enkrat: spanje do poldneva,

zamujanje na predavanja, udeležba na vajah, zato, ker so obvezne, kofetkanje in martinčkanje s sošolci, kosilo pri najboljšem ponudniku študentske prehrane, skok v knjižnico, zopet kofetkanje, večerni obisk pri sošolcih, ki se konča na eni izmed študentskih zabav. Tako nekako naj bi zgleдал oktober, ko se še spoznavate z okoljem. Predvsem za bruce je v tem prvem mesecu pomembno, da se naučijo, kako priti iz točke A do točke B, da spoznajo okolje, v katerem bodo študirali, da stopijo v stik s sošolci in nasploh z vsemi, ki jim bodo olajšali ali pa otežili njihovo študijsko pot.

Nikoli pa ne pozabite, zakaj ste pravzaprav prišli na Obalo – študirat.

Študij mora biti vselej vaša prioriteta. Ne diploma, ampak uspešna študijska pot, ki naj bo polna vzponov in padcev. To naj bo vaš cilj.

Z namenom, da bi študentje čim bolj kvalitetno prebili svoj čas v kraju študija in izkoristili potenciale, ki jih imate, na Študentski organizaciji Univerze na Primorskem vsako leto pripravimo bogato ponudbo obštudijskih dejavnosti in vas obenem vabimo v svoje vrste. Sodelovanje pri različnih projektih s področja visokega šolstva, sociale, športa, kulture in mednarodnega sodelovanja vam lahko prinese veliko izkušenj, ki jih boste potrebovali ob vstopu na trg dela. Vabimo vas, da se nam pridružite in soustvarjate z nami.

Želim vam, da bi na svoji poti do vaše osebne zmage imeli čim manj preprek. Socialni položaj študenta se iz dneva v dan slabša. Štipendij je premalo in so prenizke, študentskih postelj primanjkuje, politika zaposlovanja mladih je neustrezna, ukiniti nam želijo študentsko delo, ki trenutno predstavlja socialni korektiv in brez katerega kar tretjina slovenskih študentov ne bi mogla študirati. Študij mora biti dostopen vsem, brez pardona. Predvsem pa mora biti naravnan kakovostno. Zatiskanje oči, češ da teh težav ni v naši bližini, ni sprejemljivo. Lahko si ravno ti tisti, ki boš jutri izgubil službo v kavarni zaradi zmanjševanja števila študentov na napotnico.

Želim vam, da bi kljub vsem težavam ohranili optimizem. Po vsakem dežju posije sonce in trdno verjamem, da se po tako hudem letu, kot je bilo lani za študente, počasi odstirajo črni oblaki.

Študent naj bo!

**BREZ
SLABE
VESTI**

besedilo

MATJAŽ

KLJUN

NAHRANI.UM

ŠTUDIJSKO LETO SE PONOVO
ZAČENJA IN KOT VSAKO LETO TUDI
TOKRAT PRINAŠA NEKAJ NOVOSTI.
ČE NE DRUGO, VSAJ NOVE PREDMETE,
PROFESORJE, ASISTENTE IN KNJIGE.
MORDA PA KUPUJETE TUDI NOVO
RAČUNALNIŠKO OPREMO ALI PA SAMO
POSODABLJATE STARO. DA VAM BO
IZBIRA ENOSTAVNEJŠA, SI POGLEJMO,
KAJ JE NOVEGA NA TRGU.

NOVO ŠTUDIJSKO LETO: NOV RAČUNALNIK, NOV TELEFON ALI LE NOV BRSKALNIK?

Če nakupujemo nov računalnik, se je treba vprašati, kje in zakaj ga bomo potrebovali. Domača raba in igranje računalniških igric zahtevata drugačno strojno opremo kot tipkanje v bližnjem kafiču. Prodaja prenosnih računalnikov je večja od prodaje namiznih. S prenosnikom se lahko odpravite v knjižnico, k sošolcem ali pa na klopec v park, kar je z namiznimi težje. Vredno se je vprašati, koliko bomo naš nov računalnik prenašali, kako velika je naša torba, nahrbtnik, torbica, za kaj ga bomo potrebovali in koliko bomo tipkali. Poglejmo dva praktična primera. Če želimo imeti računalnik vedno s seboj, malo tipkati, imamo pa majhno ročno torbico, je smiselno pogledati na trg netbookov (z ekrani od sedem do enajst palcev). Če ga želimo dnevno prenašati v posebni torbi ali nahrbtniku in veliko tipkati, je priporočljivo pogledati velikosti ekranov od 13 do 15 palcev. Prenosniki s 17 palci so že precej veliki, a nenazadnje lahko še najmanjši netbook priklopimo doma na naveden ekran, tipkovnico in miško. Priporočamo obisk bližnje trgovine in osebni pregled ponudbe. Poskusimo tipkati na različne tipkovnice in uporabljati sledilne ploščice. Razlika v kakovosti med posameznimi ponudniki je precejšnja. Naj še omenimo, da so v zadnjem letu tablični računalniki odzveli precej trga netbookom (predvsem s pojavom iPad-a).

Naslednje smiselno vprašanje je, katero programsko opremo potrebujemo in koliko smo pripravljeni zanj plačati. Najprej potrebujemo operacijski sistem, ki je nekakšen posrednik med programi in strojno opremo. Ob nakupu Appleovega prenosnika dobimo poleg že OS X. Pri nakupu večine drugih računalnikov pa imamo prednaložena Okna (Windows operacijski sistem). Le nekateri računalniki imajo prednaložen Linux OS. Windows 7 je v zadnjem letu (izšel je lani oktobra) presegel delež Viste (oba uporabljata dobrih 14 % uporabnikov) in ima precej boljše javno mnenje od slednje. Skupno imajo Windows operacijski sistemi še vedno tržni delež dobrih 91 %, medtem ko Appleov OS X 5 % in različne distribucije Linuxa okoli 1 %. Ostali si delijo različne mobilne naprave (Vir: NetApplication, julij 2010). Ker je trg (žal) precej enoličen, predvidevamo, da bo večina uporabnikov uporabljala operacijski sistem Windows. Lahko pa zraven poskusite še kakšen drug operacijski sistem, da okusite razliko. Predlagamo brezplačen Ubuntu Lucid Lynx 10.04, ki ima triletno podporo in vsebuje večino programske opreme, ki jo boste potrebovali med študijem (<http://www.ubuntu.org>). Če potrebujete pomoč pri namestitvi, lahko kontaktirate avtorja članka. Študenti UP imajo brezplačno na voljo večino različic Microsoft Windows OS in še nekaj druge programske opreme MS (običajne spletni naslov <http://ica.upr.si>). Prijavite se lahko z istim uporabniškim imenom in geslom, ki ju imate za Eduroam. Veliko brezplačne programske opreme z vsemi razlagami in povezavami do namestitvenih datotek dobite tudi na ŠOUPKU (<http://soupek.soup.si>).

Če niste pripravljeni na nov operacijski sistem, si lahko morda za začetek omislite le svež brskalnik. Letos je bil zelo odmeven skok Googlevega brskalnika na tretje mesto po priljubljenosti. Sedaj ima okoli 8 % tržnega deleža, takoj za brskalnikoma Firefox in Internet Explorer (IE). Slednjemu tržni delež precej pada, saj so ravno na začetku oktobra vsem različicam IE prišteli 59 % tržni delež. Če se še vedno poslužujete IE, vam zelo priporočamo posodobitev na zadnjo različico IE9 (predvsem zaradi varnosti). Če pa ste pripravljeni na nekaj drugega, je na voljo precej možnosti. Poleg omenjenih Mozilla Firefox in Chrome vsaj še Safari in Opera, da ostalih brskalnikov sploh ne naštevamo. Na Wikipedii lahko najdete seznam, na katerem so zbrali in primerjali precej brskalnikov http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_web_browsers.

Medtem ko se bitka za tržni delež brskalnikov na osebnih računalnikih že odvija, se bitka na pametnih telefonih šele začneja, saj je razvoj le-teh v zadnjem letu ali dveh kar poskočil. Prodaja pametnih telefonov narašča, pri čemer vodijo iPhone, BlackBerry in telefoni z operacijskim sistemom Android. Na Applovem iPhoneu teče operacijski sistem iOS različice 4, ki je poleti dvignil nekaj prahu. Najprej zato, ker je nova različica telefona iPhone 4 (izšla letos poleti) imela težave z anteno. In drugič zato, ker teče isti operacijski sistem še na iPadu, ki se je aprila letos v prvih treh mesecih po izidu prodal v kar treh milijonih izdelkov. Pri nas so precej razširjeni Nokijini pametni telefoni. Slednja je pred nekaj dnevi napovedala izid nove različice operacijskega sistema Symbian^3, ki bo poganjal njihov nov telefon N8. Poleg Applovega iOS, Googlevega Androida in Nokijinega Sybiana se za tržni delež borita vsaj še BlackBerry in WindowsMobile, ki je februarja izdal zadnjo različico. Če nakupujete pametni telefon, se je torej dobro pozanimati, kaj ponujajo posamezni operacijski sistemi (veliko jih na primer ne podpira Skypovega odjemalca) in seveda same naprave, ki jih le-ti poganjajo. Izbire je vsekakor veliko in tržni deleži so precej bolj razgibani, kot pri osebnih računalnikih.

Elektronske knjige so očitno v modi glede na njihovo prodajo, vstop Appl na trg in porast števila ponudnikov bralnikov v letošnjem

letu. Medtem ko je tudi iPad lahko bralnik e-knjig, uporabljajo (tehnično gledano) bralniki e-črnilo (e-ink). Med najbolj popularnimi so Amazonov Kindle, Sonyev Reader Touch in (v ZDA popularni) Barnes & Noblov nook. Kljub novici, da je Amazonov delež prodaje e-knjig presegel prodajo tiskanih različic in da je Nicolas Negroponte objavil zaton tiskane knjige v naslednjih petih letih, so mnogi skeptični na te številke. Prvič zato, ker se bo verjetno trend prodaje e-knjig ustalil. Drugič zato, ker e-knjige niso izboljšana različica tiskane knjige (za razliko od preskoka iz video kaset VHS na DVD ali pa iz glasbenih kaset na CD in kasneje MP3). Nazadnje pa zato, ker se tiskanih knjig v svetovnem merilu prodaja še vedno precej več kot e-knjig, saj je Amazon predstavljal le številke trga ZDA, kjer se tudi vrstijo debate o tem, ali naj e-knjige v študijskem procesu zamenjajo navadne – in sicer od osnovne šole pa vse do univerzitetnega študija. Nekateri šole so učencem priskrbele bralnike in se rešile tiskanih knjig, druge (med njimi najpopularnejše univerze) pa so do tako drastičnega koraka zadržane. Predvsem zaradi pomanjkanja študij o uporabnosti e-knjig in bralnikov v izobraževalne namene. Če se nam ne mudi, lahko z nakupom take naprave počakamo, saj je pri nas trg e-knjig še v povojih (tudi na področju študijske literature). In nenazadnje čakamo na popolnoma prost trg, saj veliko teh naprav podpira le posamezne formate e-knjig (kar v praksi pomeni, da lahko kupujemo knjige le pri določenih ponudnikih). Stanje pa se zelo hitro spreminja.

Pa veliko sreče pri študiju.

IT na UP.

Vsak študent ima elektronski naslov oblike ime.priimek@student.upr.si. Pošto se lahko preusmeri na poljubni elektronski naslov. Študenti imamo na voljo tudi brezžično omrežje Eduroam, ki je dosegljivo na večini fakultet in drugih članic. Fakultete uporabljajo elektronski indeks s sistemom ŠIS ali VIS (odvisno od članice) in e-izobraževanje. Vse o storitvah lahko dobite na naslovu <http://www.student.upr.si>.

PROGRAMSKA OPREMA

ŠOUPEK – zbirka brezplačne programske opreme:

<http://soupek.soup.si>

Microsoft programska oprema (potrebujete uporabniško ime in geslo, ki je enako kot za Eduroam):

<http://ica.upr.si>

Ubutnu Linux:

<http://www.ubuntu.com>

OPENOFFICE.ORG

V letošnjem letu je podjetje Oracle kupilo Sun in s tem OpenOffice.org. Oracle bo verjetno še nadalje skrbel za novo kupljen pisarniški paket. Skupnost razvijalcev s podporo nekaj podjetij pa je izrabila trenutek in se odločila ustanoviti neodvisen konzorcij, ki bo skrbel za pisarniški paket z imenom LibreOffice (podobno kot Mozilla fundations skrbi za brskalnik Firefox). Poleg tega pa obstaja še Go-oo, ki je nastal zaradi nestrinjanja s Sunovo politiko vključevanja novosti v OpenOffice.org. Sedaj je že znano, da bosta projekta LibreOffice in Go-oo izmenjevala znanje, medtem ko na odgovor Oraclea še čakamo.